

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan
van onze vestiging
buitenschoolse opvang

Rise
2025

Inhoud:

Inleiding.

- Pedagogisch Kompas in het kort

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Eigenheid van onze vestiging
- Onze vestiging
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding, stagiairs
- Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende soorten bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte
- Duidelijkheid voor ieder kind

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten

- Eten en drinken
- De overgang van school naar bso
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Activiteiten domeinen

Bijlage 3. Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

Bijlage 4. Begrippenlijst

Bijlage 5. Gebruikte literatuur

Vestiging in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze vestiging voor buitenschoolse opvang (bso)

Naam vestiging: **Korein RISE**
Adres vestiging: Tafelbergplein 8
Op onze vestiging is de leidinggevende: Ilse van Bruggen
Zij krijgt leiding van: **Ankie Ketelaars**

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen. Waar 'zij' staat, kan 'hij' of 'die' worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze vestiging – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze vestiging én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Vestiging in beeld* ligt in het verlengde van het *Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Pedagogisch Kompas in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers en handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard, karakter, aanleg en talenten. Het is aan ons om die te zien, om ieder kind in beeld te hebben. Wij willen alle kinderen veel verschillende ervaringen bieden waardoor ze steeds een volgende stap kunnen zetten op hun ontwikkelpad. Elke dag weer.

We leren de kinderen kennen door goed naar ze te kijken en te luisteren. Voelt het kind zich goed (welbevinden)? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen.

De antwoorden geven ons onmiddellijk feedback over onze inzet en de interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: welbevinden en betrokkenheid zijn de gradometers. Zowel voor een individueel kind als voor de groep.

Dagelijks stimuleren we het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen met vier pijlers:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de vestiging lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers.
In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter.

Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Kijk op onze website.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de vestiging, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Eigenheid van onze vestiging

BSO Korein RISE bestaat uit 2 groepen en biedt opvang voor kinderen van 4-12 jaar binnen de Internationale school RISE

Bij onze BSO groepen bieden we kinderen vrij spel aan waarbij zij zelf de keuze kunnen maken uit bijvoorbeeld een gezelschapsspel spelen, een boek lezen, iets knutselen, iets bouwen, of gewoon even gezellig samen kletsen en buiten spelen.

Naast de mogelijkheid voor vrij spel is er ook een activiteiten aanbod waarbij we verschillende soorten activiteiten aanbieden waarbij kinderen nieuwe vaardigheden kunnen leren en waarbij ze kunnen onderzoeken en ontdekken. Voorbeelden van activiteiten zijn o.a. "silent disco", beweegspel in de grote gymzaal, "spel met de picoo`s", kook activiteiten, knutselactiviteiten en activiteiten buiten op het schoolplein of gemeenteplein

Onze vestiging

- Nova; kinderen van 4-7 jaar.
 - Solis; kinderen van 8-12 jaar.
- Op woensdag en vrijdag is alleen de groep Solis open en zijn er kinderen van 4-12 jaar.

Bso Rise vormt samen met de dagopvang en peuterwerk Korein Rise en is gevestigd in het pand van de internationale school RISE

De jongste BSO groep Nova bevindt zich op de begane grond. De groepsruimte van BSO Nova wordt in de ochtenden gebruikt door peuterwerkgroep Stella. Het materiaal wordt per dagdeel aangepast aan

de leeftijd en ontwikkelbehoeftes van de kinderen. De kinderen van Nova spelen op het kleine schoolplein aangrenzend aan de school.

In de kelder is de BSO groep Solis. Zij gebruiken daar 2 ruimtes. 1 ruimte ingericht met o.a. een voetbaltafelspel, WII spel, knutselhoek en leeshoek en de andere ruimte is een mogelijkheid tot koken en bouwen.

Zij spelen buiten op het gemeentelijke schoolplein.

Op woensdag en vrijdag wordt er gebruik gemaakt van de groepsruimte van BSO Nova/PW stalla op de begane grond..

Bij onze locatie kan je spreken van een unieke locatie. We hebben kinderen die uit de wijk komen, maar ook kinderen die vanuit heel Eindhoven speciaal naar onze locatie komen, omdat er een internationale school in het gebouw zit. Deze kinderen krijgen Nederlands en Engels onderwijs. We hebben daardoor veel verschillende culturen binnen onze locatie. We bieden de kinderen zoveel mogelijk de Nederlandse taal aan en ondersteunen dit met de Engelse taal als dit nodig is voor het welbevinden van het kind.

Basisgroepen

Op onze vestiging vangen we kinderen op in basisgroepen. We werken met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

De basisgroepen kennen vaste (start) momenten en herkenbare rituelen en zoveel mogelijk bekende medewerkers die de kinderen kennen. Dat zorgt voor stabiliteit en een gevoel van sociale en emotionele veiligheid bij kinderen. Hoewel kinderen worden opgevangen in basisgroepen, kunnen de kinderen gebruik maken van verschillende ruimtes. Op deze manier creëren we een uitdagende omgeving voor kinderen met een diversiteit aan materialen, speelplekken en speelkameraden. Kinderen kunnen terecht bij alle aanwezige pedagogisch professionals.

Op onze vestiging hebben wij de volgende basisgroepen:

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen	Op de volgende dagen geopend
Nova	4 t/m 7 jaar	20	ma, di ,do
Solis	7 t/m 12 jaar	24	ma, di ,wo, do vrij

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken en in welke groep hun kind zit. We vertellen ook uit welke leeftijd de groep is opgebouwd.

Samenstelling en werkwijze basisgroepen

De basisgroepen worden vormgegeven op basis van de (ontwikkel)behoeften van kinderen en de talenten en expertise van pedagogisch professionals. Op onze vestiging hebben we bij de inzet van de groepsindeling de volgende overwegingen gemaakt:

- Wij plaatsen de jongste kinderen bewust bij elkaar zodat we tijdens de gezamenlijke (start)momenten deze kinderen de zorg en aandacht kunnen geven die zij nodig hebben. Dat betekent het bieden van nabijheid, veiligheid en vaste rituelen die passen bij het jonge kind.
- Wij plaatsen de oudste kinderen bewust bij elkaar waar wij gedurende het dagritme rekening kunnen blijven houden met hun behoefte aan autonomie en zelfstandigheid. Ook kunnen we de omgeving en activiteiten dan beter afstemmen op hun behoefte aan uitdaging.
- Bij de verdeling van de pedagogisch professionals over de basisgroepen streven wij ernaar om zoveel mogelijk bekende gezichten te koppelen aan vaste basisgroepen. Dit

zorgt voor stabiliteit en herkenbaarheid voor kinderen. We houden daarbij een ratio aan van +/-10 tot 12 kinderen per professional.

Wanneer kinderen onverhoopt niet kunnen worden opgevangen in de eigen basisgroep, worden zij opgevangen in een tweede basisgroep. Afspraken hierover worden per kind met ouders afgestemd en schriftelijk vastgelegd.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

Net als alle vestigingen van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een vestiging. Na de dagelijkse schooltijd en gedurende vrije middagen van de basisschool mag er maximaal een halfuur worden gewerkt met tenminste de helft van de pedagogisch professionals. Is de bso dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van de pedagogisch professionals. In ons basisrooster staat hoe de inzet van pedagogisch professionals is geregeld voor elke groep apart.

Onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden tijdens schoolvakanties en studiedagen van de basisschool zien er als volgt uit:

Diensten	Pauzetijd tussen	Pauzeduur per professional
7.30 - 17.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.00 - 17.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
8.30 - 18.00 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten
9.00 - 18.30 uur	13.00 - 15.15 uur	30 tot 45 minuten

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

- Bij openen en sluiten van de groep.
- Tijdens pauzes van pedagogisch professionals.
- Tijdens een activiteit / workshop elders op de locatie.

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

- Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten.

Op de volgende manieren blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling waarbij er altijd een pm beschikbaar is voor de kinderen

Herkenbare rituelen zoals eigen foto van het kind door het kind zelf laten pakken en op laten hangen op het whitebord als ze gaan buiten spelen

Vorbereide omgeving met duidelijke herkenbare spelzones, waarin kinderen zich prettig voelen.

Beroepskrachten in opleiding, stagiairs

Naast onze professionals werken er regelmatig beroepskrachten in opleiding (BBL'ers), stagiairs op onze vestiging. We hanteren het BBL- en stagebeleid van Wij zijn JONG.

Beroepskrachten in opleiding (BBL'ers) en stagiairs.

Op onze vestiging zijn vaak een of meer BBL'ers en stagiairs aanwezig die het vak van pedagogisch professional leren. Ze voeren verzorgings- en begeleidingstaken uit en assisteren bij activiteiten. Dat doen ze onder verantwoordelijkheid van de pedagogisch professionals. Die zijn altijd in de buurt.

Naarmate de opleiding vordert, neemt de zelfstandigheid van de BBL'ers en stagiairs toe. Elke BBL'er en stagiair heeft een interne stagebegeleider.

Anders gekwalificeerde beroepskrachten

Op onze vestiging maken wij geen gebruik van anders gekwalificeerde beroepskrachten.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisaties zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

Hieronder lees je hoe we kinderen laten wennen aan de nieuwe groep:

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Tijdens de intake voert (meestal) de mentor het gesprek. Alle gegevens van het kind worden ingevuld, de akkoordverklaringen worden ondertekend en de ouders en kind krijgen allerlei informatie over de BSO. We laten ze de ruimtes zien en ze mogen vragen stellen. Tijdens de intake wordt gekeken of er een wenmoment nodig is.

Als kinderen overgaan naar de volgende groep binnen de BSO laten we kinderen voor die tijd al vaker een kortere periode meespelen op de nieuwe groep om te kijken of het kind toe is aan de volgende groep.

Met ouders maken we de volgende afspraken over wennen/ overgaan naar een andere groep:

- Tijdens een intakegesprek wordt er gekeken of een wenmoment nodig is.
- Tijdens de beginperiode op de BSO wordt er dagelijks een goede overdracht gedaan aan ouders.
- Ouders kunnen altijd terecht bij ons met vragen of voor een gesprek.
- Na 3 maanden wordt er een evaluatiegesprek aangeboden om de eerste periode met ouders te bespreken.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze vestiging bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Breng- en haalmoment

Het breng- en haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Zo werken we samen en zoeken we aansluiting bij de thuissituatie:

Tijdens ophaalmomenten is er altijd even een kort contactmoment tussen ouder(s) en pm. Verder worden ouders via het ouderportaal geïnformeerd en ontvangen zij foto's en filmpjes via het ouderportaal.

Wanneer ouders behoefte hebben aan een gesprek samen met de pedagogisch medewerker, dan kan dat aangegeven worden, zodat dit wordt ingepland.

Minimaal 1x per jaar en bij overgang naar een andere BSO groep vragen pm aan ouders of er behoefte is aan een jaargesprek waarin ontwikkeling en welbevinden wordt besproken

Ook organiseren we ouderbijeenkomsten over onderwerpen die spelen in de doelgroep of bij ouders. We schrijven nieuwsbrieven over praktische informatie en avonturen vanuit de groepen.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze vestiging de kinderen in de bso:
KJK BSO

Dit is een instrument waarmee de betrokkenheid van kinderen, hun welbevinden en aspecten van sociaal competent gedrag geobserveerd en geregistreerd wordt bij de BSO. Het helpt om op een systematische wijze zicht te krijgen op de sociaal-emotionele ontwikkeling. De gegevens die verzameld worden, zijn afkomstig uit twee bronnen: de pedagogisch medewerker en (vanaf dat het ongeveer 9 jaar oud is) het kind. Door deze twee bronnen bij elkaar te brengen, ontstaat een nauwkeurig en betrouwbaar beeld. Op basis van deze informatie is het mogelijk om in te spelen op de ontwikkelingsbehoeften en ontwikkelingsmogelijkheden van het kind. Aanpassen van de (speel)omgeving en een bewuste keuze van activiteiten vraagt veel van pedagogisch medewerkers. KJK! voor de BSO geeft een duidelijke sturing aan dit proces.

Daarnaast is het gesprek aan gaan met alle kinderen zeer belangrijk, hoe voelen zij zich, wat vinden ze leuk om te doen en wat speelt er onder de kinderen. Oprechte interesse tonen en luisteren om het welbevinden en betrokkenheid van kinderen te verhogen.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG beschreven zorgstructuur¹. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in of verwijzen we ouders door naar passende instanties. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

¹ Zie werkwijze in het protocol zorgstructuur

Pedagogisch coach (inclusief VE-coach). De pedagogisch coach kijkt mee op de groep en maakt een scan. Hierbij kijkt zij naar het welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen. Als zij bijzonderheden/signalen ziet in de ontwikkeling van kinderen, geeft zij dit aan bij de pm-ers en locatiemanager. Dan kunnen er andere instanties gevraagd worden zoals hieronder beschreven.

Intern begeleider kinderopvang. Als er zorgen zijn rondom de ontwikkeling van een kind kunnen we een intern begeleider inschakelen. Voor kinderen onder de 3 jaar schakelen wij de hulp in van onze IB-er binnen Korein, bij kinderen boven de 3 jaar komt de IB-er van school zodat zij al betrokken worden voordat het kind overgaat naar de basisschool. Er wordt altijd eerst aan ouders gevraagd of zij hier toestemming voor geven. De IB-er komt observeren en maakt hier een verslag van. Zij geeft ons tips hoe wij de ontwikkeling van een kind zo goed mogelijk kunnen ondersteunen. Ook kan zij advies geven voor bijvoorbeeld logopedie, ambulante zorg of fysiotherapie.

Intern begeleider van RISE international school: 1 x per 2 mnd hebben we overleg met de lb-er van school. Zo kunnen we samen eventuele behandelingsplannen afstemmen op elkaar of met elkaar in gesprek gaan om een gezamenlijke aanpak te creëren .

Ambulante medewerker KluppluZ. In sommige gevallen kan er ambulante zorg aangevraagd worden. Dit is meestal op advies van de IB-er. De ambulante zorg kan voor één kind zijn met een specifieke zorgvraag of voor een groep waarbij extra ondersteuning nodig is omdat er meerdere kinderen iets extra's nodig hebben.

Logopedist. Als de taalontwikkeling van een kind stagneert of de uitspraak niet goed verstaanbaar is bij een kind, kan logopedie een mooie ondersteuning zijn. Hiervoor nemen wij of ouders contact op met de GGDbzo om alles in gang te zetten.

Lumens. Lumens biedt pedagogische ondersteuning voor alle gezinnen met kinderen van 0-6 jaar waarin ouders vastlopen in de alledaagse opvoeding en/of waar sprake is van een achterstand in de taalontwikkeling. Deze vraag komt vanuit de ouders zelf, maar wij kunnen ouders wel in contact brengen met de contactpersoon binnen de regio. De begeleiding van ouders gebeurt in de thuissituatie, maar Lumens sluit aan bij de thema's van onze locatie. De pedagogisch ondersteuner luistert, denkt mee, wijst de weg en geeft advies en waar nodig verwijst zij ouders door naar de juiste instantie.

WIJ Eindhoven. Bij kinderen boven de 6 jaar of bij vragen die verder gaan dan de alledaagse opvoeding, worden ouders naar WIJ Eindhoven verwezen. Zij denken met ouders mee, geven ze advies of helpen de ouders zelf. Soms is er meer nodig. Bijvoorbeeld in ingewikkelde situaties, bij (vermoeden van) kindermishandeling of grote gedragsproblemen. Dan weten zij de weg naar de juiste partij in de stad te vinden.

Omnia jeugdzorg.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *het Pedagogisch Kompas*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.
- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische kwaliteit, praktijk en beleid monitoren we door het kijken naar welbevinden en betrokkenheid (via het kindvolgsysteem) en het monitoren van de aanpakfactoren (rijke uitdagende omgeving, altijd in dialoog, ruimte voor initiatief) Dat laatste doen we met:

- KIJK BSO
- Pedagogisch Kompas, scannen
- Pedagogische ontwikkelpunten

Jaarlijks evalueren we onze pedagogische praktijk met de PIB (Pedagogische Praktijk in Beeld).

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2025 legt onze vestiging de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

De pedagogisch coach vult tijdens een observatie op de groep de vragenlijst van "Pedagogiek in Beeld" online in en bespreekt deze later in het team overleg.

De PIB is opgebouwd uit de volgende 5 thema's:

- 📄 Emotionele veiligheid
- 📄 Persoonlijke competenties
- 📄 Sociale competenties
- 📄 Overdracht van normen en waarden
- 📄 Kwaliteit van leefomgeving

De verzamelde gegevens per groep geven inzicht in wat er al goed op orde is, wat de ontwikkelpunten zijn en welke concrete doelen we kunnen opstellen per groep en per locatie.

Dit zijn de behoeften van de pedagogisch professionals:

we blijven kijken naar de inrichting van de groepen en het aanbieden van materialen. Tijdens BSO tijd meer activiteiten aanbieden in kleinere groepen. Aan het einde van de dag willen we meer rust op de groep dit is m.b.t opruimen en overzicht houden als er collega's naar huis gaan. Kinderen de zelfstandigheid bieden om mee te helpen bij opruimen, tafel dekken, eten maken etc.

Wat is het plan, hoe gaan we dat doen? De groepen gaan komend jaar vanuit 1 groot doel werken waar ze per kwartaal een subdoel voor maken. Het grote doel van de BSO is: het activiteiteenaanbod op de BSO vergroten en daarmee ook rust creëren op de groepen.

Wij bereiken de doelen met scholing/training, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
------------------	--------------

Rise international school

Per schooljaar 2021-2022 zijn we een samenwerking aan gegaan met RISE international school. Vanuit hier zijn we volop in beweging om zoveel mogelijk samen te werken ter bevordering van de ontwikkeling van de kinderen en doorgaande leerlijn.

We hebben inmiddels een samenwerking gecreëerd op het gebied van:

We hebben een gezamenlijk **ouderbeleid** opgesteld
zorgjaarplan: deze hebben we met school samen opgesteld.

Er is afstemming tussen de vestigingsmanager van Korein en de directrice van school

Structureel overleg met de onderbouw coördinator 1 x per 6 weken met de peuterwerkgroep en de dagopvanggroep om de kinderen te bespreken welke naar RISE school gaan voor eventuele ondersteuning. Structureel overleg met **de lb-er** 1 x per 2 mnd voor alle kinderen van de BSO of doorstromend vanuit Luna of stella naar school. Dit om ondersteuning of plan van aanpak door te spreken en af te stemmen.

1 x per maand een overleg met de **plaatsingsmedewerker** van school om een kind vanuit de Stella of Luna in de juiste groep van school te laten instromen.

Overleg tussen **Ve coördinator** en leidinggevende. Deze samenwerking is nog zoekende aangezien de onderbouw coördinator en onderwijsondersteuner ook ondersteunen op VE daar waar mogelijk. School gebruikt de methode IPC welke geen VE methode is

We werken met **gezamenlijke thema's** en **sluiten aan bij activiteiten** geschikt voor onze leeftijd, zoals activiteiten tijdens de boekenweek, modderdag of andere bijeenkomsten geschikt voor de leeftijd, ontwikkeling en beleefwereld van onze kinderen

Er is een mogelijkheid om binnen te lopen bij de kleuterklassen. Gewoon om even te kijken maar ook voor kinderen die wat meer uitdaging nodig hebben. We kunnen gericht speelgoed delen.

Pm en leerkrachten stemmen, na toestemming van ouders, met elkaar af, wanneer er bijzonderheden rondom een kind zijn

We hebben gezamenlijk aandacht voor **culturele vieringen** en de achtergrond daarvan

driehoeksgesprekken: Als een kind naar de basisschool gaat wordt er een gesprek gepland met ouders en

leerkracht bij wie het kind in de klas komt, een driehoeksgesprek. Dit is een eindgesprek, maar tevens ook een intakegesprek voor school. Hierdoor wordt ook weer de doorgaande lijn aangepakt en wordt de drempel weer verkleind van de kinderopvang naar de basisschool. Leerkrachten krijgen al veel informatie tijdens zo'n gesprek waardoor ze al een aardig beeld hebben van het kind dat ze in de klas krijgen.

Samenwerken met andere organisaties

- KluppluZ: door middel van een formulier vragen we pedagogisch advies aan bij KluppluZ. Binnen onze locatie hebben wij daarvoor een vast contactpersoon, de interne begeleider. Zij komt na aanvraag bij ons op de groep observeren en maakt daar een verslag van. Soms zijn tips in zo'n verslag voldoende, maar soms is er ook meer nodig waar de interne begeleider in kan adviseren. Vanuit Kluppluz maken wij ook gebruik van ambulante begeleiding of groepsbegeleiding. Dit is niet doorlopend, maar dit wordt aangevraagd wanneer er meer nodig is op de groep.
- Logopedie: Als wij denken dat een kind logopedie kan gebruiken, vanwege bijvoorbeeld uitspraak of stagnatie van taal zullen wij dit terugkoppelen aan ouders. Ouders (of wij) bespreken dit dan met het consultatiebureau voor een doorverwijzing naar de logopedist.

Aangezien ook kinderen uit verschillende gemeentes komen hebben we indien nodig contact met desbetreffend consultatieburo

- Onderwijs: Hierboven is de samenwerking met de basisschool al uitgebreid beschreven, maar gaan we een verdere samenwerking voortzetten. Doordat we dezelfde thema's hebben op school en op de kinderopvang zie je dit overal op de locatie terug. Zo sluiten we ook aan bij grote activiteiten van school
- Kentalis, Audiologisch centrum, Libra wanneer hiervoor een doorverwijzing wordt gegeven. Als deze instanties in worden geschakeld, zorgen we dat we op de hoogte gehouden worden.
- Bibliotheek: De mediacoach van de bibliotheek heeft regelmatig contact met de voorlees coördinator en de vestigingsmanager . De mediacoach helpt mee aan de invulling van de ouderbijeenkomsten en is ook continu op zoek naar hoe wij de ouders en kinderen op een andere manier thuis kunnen bereiken om zo nog meer taalaanbod te creëren in de thuissituatie.
- Buitenschoolse activiteiten: Vanuit school worden buitenschoolse activiteiten aangeboden waar kinderen zich voor in kunnen schrijven. Dan kunnen kinderen later naar de BSO komen.
- Wij EHV
- Omnia
- Veilig thuis

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, **duidelijkheid voor ieder kind.**

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuterwerkgroep of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's.

De algemene indeling van onze bso ziet er zo uit:

Open deuren beleid:

De eigen groep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit deze veiligheid en dit vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren. Door te werken met het opendeurenbeleid bieden we kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan en eventueel met andere kinderen buiten de eigen groep te spelen.

Bij **Nova** verblijven de kinderen in hun eigen basisgroep.

Geeft een kind zelf aan om graag bij bijv. een broertje of zusje of vriendje/vriendinnetje in een andere groep te willen spelen, dan is dit in overleg, naar gelang de mogelijkheden op de andere groep, mogelijk.

Onder toezicht maken we ook gebruik van de gymzaal.

Zij spelen buiten op het aangrenzende buitenruimte van school.

Bij **Solis** kiezen de kinderen zelf in welke groepsruimte zij verblijven. Zij kunnen gebruik maken van de ruimte waar spelletjes, voetbal tafel, wii enz staat, de aangrenzende keuken of de gang .

Op de gang is er de mogelijkheid om even rustig terug te trekken of huiswerk te maken.

De kinderen hebben de mogelijkheid om de basisgroep te verlaten en naar het gemeentelijk schoolplein te gaan aangrenzend aan het gebouw.

Onder toezicht maken we ook gebruik van de gymzaal.

De oudste kinderen kunnen ook gebruik maken van het "zitje" bij de bibliotheek van school. Hier kan worden gelezen en er worden vaak theater activiteiten gedaan door de kinderen. Hierbij worden kinderen dan duidelijk geïnstrueerd wat wel en niet gewenst gedrag is. Pm-ers komen met regelmaat kijken.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, eten en drinken, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen.

Onze globale dagindeling ziet er zo uit:

14:15- 14:30:

1 Pm verzorgt het fruit en drinken/thee voordat de kinderen binnen komen.

14:30:

Kinderen komen zelfstandig binnen of worden door de leerkracht gebracht. Incidenteel kan het voorkomen dat een Pm-er een kind uit de klas haalt.

1 pm staat bij de Nova bij de kapstok de ander PM meld de kinderen aan in konnect.

Bij Solis komen de kinderen zelfstandig binnen en de pm meld hen aan.

We starten de middag gezamenlijk op met een eetmoment waar aandacht en ruimte is voor de kinderen om een praatje te maken.

15.00-17.00 uur:

Vrij spel

Spelactiviteit binnen en/of buiten (en/of uitstap)

Tussendoortje rond 16.00- 16:30 uur

Buitenspelen

17.00-18.30 uur:

ophalen,

of zelfstandig naar huis vanuit Solis volgens afspraak met ouders)

Vanaf 17.30- 17.45 voegt Solis zich bij Nova om daar gezamenlijk af te sluiten

School biedt binnen schoolgebouw buitenschoolse activiteiten aan. Kinderen gaan zelfstandig vanuit school naar deze activiteiten. Na afloop worden de jongste kinderen door desbetreffende activiteiten begeleider naar de bso gebracht. De oudste kinderen komen zelfstandig.

Met name op woensdag middag bieden we meerdere lunch momenten aan omdat kinderen op verschillende tijden starten bij de bso.

Eten en drinken

Tijdens de bso zijn er groepsmomenten waarop de kinderen samen eten en drinken. We zien de eetmomenten als een belangrijke sociale activiteit en vinden sfeer en een gezellige aankleding belangrijk. De pedagogisch professionals laten kinderen kennismaken met een gevarieerd aanbod aan smaken en texturen. We vinden het belangrijk dat kinderen meegenomen worden in het gehele proces van de productie van voeding. Daarom stimuleren we het ondernemen van activiteiten die gerelateerd zijn aan voeding, zoals zelf groente en fruit kweken, samen koken en daarvoor samen boodschappen doen. Samen koken is een mooie manier om kennis te maken met andere voedingsmiddelen, andere culturen en gevarieerde maaltijden. Benieuwd naar ons voedingsbeleid? Dit ligt ter inzage op onze vestiging.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

Tussen 07.30 uur en 09:30 uur worden de kinderen gebracht en kunnen ze vrij spelen.

Rond 10 uur gaan we aan tafel voor het fruitmoment. Daarna wordt er een activiteit aangeboden.

Dit kan op de locatie zijn, in de buurt of een activiteit waarbij we met het busje van Korein weggaan.

Tussen 12:00 – 13:00 uur gaan we aan tafel voor de lunch.

Daarna bieden we weer een activiteit aan. Ook dit kan weer op locatie, in de buurt of met het busje van Korein zijn. We zorgen dat we weer op tijd terug op de locatie zijn of we laten ouders weten als we later komen, zodat ouders niet voor niks aan de deur staan.

In de middag (rond 4 uur) zorgen we nog voor een middagsnack. Dit kunnen crackers, fruit, groente zijn of een zelfgemaakte snack die ze tijdens een activiteit hebben bereid.
Tussen 16.30 uur en 18.30 uur worden de kinderen opgehaald. Er is dan vrij spel op de groep, op het kleine schoolplein of in de gymzaal onder begeleiding.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepssfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden, orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag

van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlasting zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepssituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepssituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepsfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën

en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang.

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Op onze vestiging verlaten de kinderen soms de basisgroep.

De eigen basisgroep is voor kinderen een veilige basis. Vanuit veiligheid en vertrouwen willen kinderen hun wereld vergroten en ervaren wat er achter de vertrouwde deur gebeurt. Door soms de basisgroep te verlaten, krijgen kinderen meer ruimte om op ontdekkingstocht te gaan of te spelen met andere kinderen.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

Tijdens activiteiten die buiten de stamgroep plaatsvinden, verlaten de kinderen de groep. Dit kan in de speelzaal, hal, keuken of buiten plaatsvinden.

Ook tijdens de vakantieperiode gaan de kinderen vaker mee op uitstapje waardoor ze de stamgroep verlaten.

Als kinderen de basisgroep verlaten, dan is dat als volgt geregeld:

De pedagogisch medewerkers weten altijd waar de kinderen zijn. Ook kijken we bij activiteiten naar de leeftijd van de kinderen en kijken we of de kind-leidster-ratio klopt.

Er is altijd een pedagogisch medewerker aanwezig bij de kinderen, behalve als ouders ervoor hebben getekend dat kinderen alleen op het schoolplein (het grote en/of kleine schoolplein) mogen spelen.

Hierbij is er vanuit de stamgroep wel zicht op de kinderen. Er is een overzicht aanwezig op de groep welke kinderen wel of niet zelfstandig op het grote of kleine schoolplein mogen spelen.

Als we uitstapjes maken dan is dat op de volgende manier geregeld:

Ouders worden op de hoogte gebracht als de kinderen op uitstapje gaan. We geven ze nogmaals ons mobiele telefoonnummer door zodat ze ons kunnen bereiken. Tijdens deze uitstapjes maken wij gebruik van de Korein-hesjes voor kinderen, zodat we goed te herkennen zijn. Zeker als we een wandeling in de buurt maken, naar de speeltuin of bos gaan.

Tijdens de vakanties zijn de uitstapjes vaak iets verder weg. Dan maken we gebruik van een korein bus die de kinderen en de vaste pedagogisch medewerkers naar de juiste bestemming brengt. Dan hebben kinderen naast de hesjes ook armbandjes om met naam en het telefoonnummer van de locatie

Als er één beroepskracht aanwezig is, dan is de achterwacht als volgt geregeld:

Wanneer er bij BSO Korein RISE 1 pm aanwezig is, dan is er ook altijd nog een pm van dagopvang aanwezig.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de dagopvang. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit. Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Het toekennen van extra opvang is afhankelijk van hoeveel plaats er is op de groep. Extra opvang vraagt een ouder aan via het ouderportaal.

Een "extra opvang" aanvraag kan in Konnect worden aangevraagd. Echter, er zijn beperkt mogelijkheden op de vaste basisgroepen bij Korein RISE om de extra opvang akkoord te geven. Dit is afhankelijk van het leidster/kindratio en de capaciteit van de groep.

Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen

Wanneer we aan activiteiten deelnemen waar meer dan 30 kinderen zijn, dan zorgen we dat de kinderen van BSO Korein RISE herkenbaar zijn met een Korein hesje en een polsbandje met telefoonnummer van de mobiele telefoon die de begeleidende pedagogische medewerker mee heeft.

De pm van de BSO spreekt samen met de kinderen af waar een verzamelpunt is.

Vooraf heeft de pm overzicht over welk uitstapje er gepland staat en welke verantwoordelijkheden daarbij horen. En zij checken of er ook andere locaties aanwezig zijn.

Checken of de volgende randvoorwaarden op orde zijn:

- is de activiteit geschikt voor de leeftijd
- is de groepsgrootte verantwoord
- zijn er andere locaties aanwezig
- wat is het doel van de activiteit en is dit een meerwaarde?
- is de pm zeker genoeg om de uitstap te ondernemen?

Een collega die op de locatie blijft, is op de hoogte dat een pm alleen weggaat met 8 kinderen en weet waar de uitstap naar toe is. Dit geldt ook wanneer er naar een activiteit gegaan wordt waar minder dan 30 kinderen zijn.

Pm zorgt dat ze altijd telefonisch bereikbaar is op een werkmobiel. Gegevens van ouders zijn binnen handbereik voor de pm die op uitstap gaat met de kinderen.

EHBO trommel gaat mee (is standaard aanwezig in de Korein bus).

Wanneer we naar een uitstap gaan met meer dan 30 kinderen, dan kan het zijn dat we hulp vragen van ouders, opa`s, oma`s (advies ouders)

We handelen volgens de werkinstructie "vervoer en activiteiten buiten de locatie".

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per vestiging vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coachinguren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	De vestigingsmanager van Korein RISE heeft 50 uur per jaar beschikbaar. In deze tijd wordt vormgegeven aan het ontwerpen, implementeren en het (faciliteren van) de uitvoering van het pedagogische beleid en werkplan. Hier onder vallen de volgende activiteiten:	
	Het schrijven van het pedagogisch werkplan per locatie	5 uur voor BSO
	Het bespreken van het pedagogisch werkplan en het pedagogisch beleid met het team (evalueren en nieuwe doelen stellen)	2 uur bij team BSO
	Afstemming met de pedagogisch coach over de	2 uur

	pedagogische- en coaching doelen 2024	
	Het bijwonen het Thema-overleg voor leidinggevenden over pedagogische thema's	2 uur
	Het voeren van Teamoverleg; gemiddeld 6 overleggen waarin onderwerpen gerelateerd aan het pedagogisch beleid besproken worden.	8 uur BSO team
	Voortgang bespreken met Ped coach nav teamoverleg en experimenten	8 uur
	Het ontwikkelen en implementeren van hulpmiddelen voor het team; presentaties, implementeren van aangekochte of centraal ontwikkelde materialen, ondersteunen van ontwerp van binnen- en buiteninrichting en de vertaling naar investeringen	10 uur
	Spelimpuls inventariseren, afstemmen en bestellen	2 uur
	·De vertaling van de locatiedoelen naar scholingsbehoefte/scholingsplan	2 uur
	bespreken en updaten SPIL zorgjaarplan samen met SPIL partner	2 uur
	Overleg met samenwerkingspartners over de doorgaande lijn , pedagogisch klimaat, warme overdracht	4 uur
	Kindvolgsysteem	3 uur
Vormgeving coaching van medewerkers	Per FTE is er minimaal 10 uur coaching voor de Pm-ers per jaar.	

	<p>Bij Korein RISE (BSO en dagopvang) is er op peildatum 1-1-2025 7,34 FTE</p> <p>Berekening uren: 10 uurx 7,62 FTE= 73,40 coaching per jaar van PC (pedagogisch coach)</p> <p>Gemiddeld zal de pedagogisch coach iedere week ongeveer 1,4 uur aanwezig zijn (berekend op 52 weken) op de locatie Korein RISE voor coaching on the job, ondersteunen bij het opstellen van pedagogische experimenten, individuele coaching, afnemen van scans en PiB etc. Dit is exclusief VE coachingsuren. Deze berekening staat beschreven in het pedagogisch werkplan van dagopvang Korein RISE</p> <p><i>In 2025 zal de pedagogisch coach ook de kwaliteitsmonitor afnemen (Pedagogiek in Beeld). Na observatie zal er een overleg moment met de pm ingepland worden om het geobserveerde met elkaar te bespreken.</i></p>
--	---

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De sociale en emotionele ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkel.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.
6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet

mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.

7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische en digitale middelen en toepassingen, etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2.

Activiteiten domeinen

Binnen Wij Zijn JONG werken we met verschillende domeinen om ervoor te zorgen dat er een gevarieerd en afwisselen activiteiten aanbod is. Een kind ontwikkelt zich op diverse gebieden. Door het gebruik van verschillende domeinen kunnen wij activiteiten aanbieden die alle ontwikkelgebieden van kinderen aanraken. Hierdoor kunnen wij de ontwikkeling van kinderen optimaal stimuleren. Dit doen we samen, in een rijke en uitdagende omgeving, met ruimte voor eigen initiatief en altijd in dialoog. Daarnaast verhogen activiteiten de betrokkenheid en het welbevinden van kinderen. Om een gevarieerd keuze-aanbod te organiseren voor kinderen, maken we gebruik van zes domeinen.

Beleef

Buitenspelen is voor kinderen een kans om de omgeving te verkennen en avonturen te beleven. Het kind kan zijn fysieke grenzen testen, zich uiten, zijn zelfvertrouwen opbouwen en in de natuur spelen. Als kinderen buiten zijn, hebben ze meer ruimte en vrijheid voor grotere bewegingen zoals rennen, springen en gooien. Dergelijke lichamelijke activiteiten zijn goed voor de gezondheid, conditie en lichamelijke ontwikkeling van kinderen.

Beweeg

Voldoende bewegen is essentieel voor een gezond leven. Plezier beleven aan bewegen is het allerbelangrijkste voor het jonge kind. We proberen dit zo laagdrempelig mogelijk aan te bieden in ons dagelijkse programma. Regelmatig bewegen is namelijk belangrijk voor de gezondheid en goede ontwikkeling van kinderen.

Ontmoet

Wie ben jij? Wat kan ik van jou leren? Wij stimuleren kinderen om anderen te ontmoeten. Zich met hen te verbinden, krachten te bundelen; binnen en buiten hun groep. Want door andere mensen te ontmoeten en samen te vieren, ontdek je beter wie je zelf bent en wat jouw plekje op de wereld is. Zo kun je in de toekomst met zelfvertrouwen de keuzes maken die horen bij het leven.

Click

De ontwikkeling op het digitale vlak gaat enorm snel en overal kom je in aanraking met media. Door samen digitale spellen te spelen, ontwikkelen kinderen hun sociale en communicatievaardigheden. Ze leren samenwerken, kritisch denken en problemen oplossen.

Experimenteer

Spelenderwijs ontdekken kinderen hun technische vaardigheden. We stimuleren en moedigen de onderzoekende en ontwerpende houding van kinderen aan. Kinderen gaan zo creatief denken en innoveren, vernieuwende oplossingen verzinnen, kansen zien en originele ideeën bedenken.

Maak

Kunst, theater en muziek zijn creatieve uitdrukkingen van ervaringen, emoties en andere kwaliteiten. Via dit domein laten we kinderen kennismaken met deze verschillende disciplines. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van creativiteit en expressie bij kinderen.

Bijlage 3.

Overzicht formulieren pedagogisch werkplan

De ingevulde formulieren uit deze bijlage zijn een integraal onderdeel van dit pedagogisch werkplan.

- Formulier overzicht beroepskrachten in opleiding, stagiairs en vrijwilligers
- Formulier akkoordverklaring opvang in een 2^e basisgroep in de buitenschoolse opvang
- Formulier Mentorschap (of digitaal via Konnect)
- Formulier beschrijving rollen pedagogisch beleidsadviseur, beleidsmedewerker en pedagogisch coach
- Formulier overzicht jaarlijkse coaching en opleiding
- Formulier adviesaanvraag OC pedagogisch werkplan

Bijlage 4.

Begrippenlijst

Bso

Buitenschoolse opvang. Zowel de voorschoolse opvang als de naschoolse opvang.

LRK-nummer

Unieke registratienummer voor iedere kinderopvangvestiging. Dit nummer is opgenomen in het Landelijke Register Kinderopvang.

Beroepskracht-kindratio (BKR)

De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het aantal kinderen op de vestiging.

Bijlage 5.

Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugd beleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvriendelijke benadering*. Bon Stafleu van Loghum, Houten.

